

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

CENTRALNE IZBORNE KOMISIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2022. GODINU

Sarajevo, juli 2023. godine

Sadržaj

I	MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA.....	2
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	2
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	PREDMET I CILJ REVIZIJE	6
2.	KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	6
3.	OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA	7
4.	PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME)	9
5.	ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE	9
6.	SISTEM INTERNIH KONTROLA.....	10
7.	BUDŽET KOMISIJE ZA 2022. GODINU	10
8.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
8.1.	Pregled rashoda i izdataka iz budžeta	11
8.1.1.	<i>Bruto plaće.....</i>	12
8.1.2.	<i>Unajmljivanje imovine i opreme.....</i>	13
8.2.	Pregled prihoda i primitaka	14
8.2.1.	<i>Prihodi od taksi.....</i>	14
8.2.2.	<i>Prihodi od izrečenih novčanih kazni.....</i>	15
8.3.	Bilans stanja	15
8.3.1.	<i>Popis sredstava i obaveza.....</i>	16
9.	JAVNE NABAVKE	17
9.1.	Nabavka usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića	17
10.	OSTALO	18
10.1.	Geoinformacioni sistem (GIS).....	18
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA	19
PRILOZI	19

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine** (u daljem tekstu: Komisija) koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz budžeta, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, pregled dinamike zapošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Komisije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Komisije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizionih dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Komisije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U vezi s revizijom finansijskih izvještaja Komisije za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Komisije za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Komisije u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su reviziono dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *nepravilnosti ili nedostaci u provođenju postupka javne nabavke usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića (tačka 9.1. Izvještaja);*
- *slabosti kontrole naplate prihoda od izrečenih novčanih kazni (tačka 8.2.2. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Komisije je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje **Komisije**, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 25.7.2023. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v.r.

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević, v.r.

II **IZVJEŠTAJ O REVIZIJI**

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Komisije za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li bilansi u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkciju interne revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu³
- Zakon o finansiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom finansiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavkama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Izborni zakon BiH.

³ Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

Ured za reviziju je u izvještaju o finansijskoj reviziji Komisije za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na finansijske izvještaje i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pažnje na geoinformacioni sistem koji je nabavljen 2018. godine, a koji još uvijek nije stavljen u upotrebu.

U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz prethodnog perioda čija je realizacija bila u toku nisu ponovljene, ali se njihova realizacija kontinuirano prati u narednom periodu.

Utvdili smo da je Komisija u 2022. godini od ukupno sedam prethodno datih preporuka, realizovala tri, nije realizovala dvije preporuke, dok je realizacija dvije preporuke u toku.

U narednoj tabeli (Tabela 1) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Preporučujemo Komisiji da u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH iznađe i implementira najbolje rješenje za evidentiranje izrečenih kazni, a sve u cilju pouzdanije kontrole naplate prihoda po ovom osnovu.	Komisija je uputila dopis Ministarstvu finansija i trezora BiH u cilju iznalaženja odgovarajućeg rješenja evidentiranja prihoda od novčanih kazni u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru ISFU sistema, ali nije dobila odgovor.	
2.	Potrebno je da Komisija preduzme aktivnosti na smanjenju kumuliranih zaliha u skladištu, prije svega zbog opće činjenice da kroz godine papir gubi na kvalitetu.	Komisija je u 2022. godini u skladu sa važećim propisima izvršila prodaju jednog dijela kumuliranih zaliha u skladištu izbornog materijala koji je procijenjen kao bezvrijedna registraturna građa.	

Tabela 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja ⁴	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
2/2020	S obzirom na to da se radi o specifičnoj nabavci sredstava potrebnih za provođenje izbornog procesa i da se nabavka papira sa vodenim žigom namjenski provodi za potrebe Komisije, potrebno je osigurati pouzdano evidentiranje kretanja ovih sredstava.	Komisija je uspostavila odgovarajuće evidentiranje sredstava potrebnih za provođenje izbornog procesa te nabavke, distribucije i povrata papira sa vodenim žigom.	
3/2020	Komisija je dužna osigurati da se pouzdano mogu pratiti odredbe zaključenih ugovora, posebno u dijelu finansijske realizacije.	Komisija je uspostavila količinski i vrijednosno praćenje ugovora.	
7/2020	Potrebno je da Komisija izvrši analizu postojećeg stanja tržišta za provođenje postupaka nabavki roba i usluga za provođenje izbornog procesa te da detektuje potencijalne rizike i preduzme sve neophodne radnje kojima bi se eliminisao direktni rizik uticaja postupka javnih nabavki po izborni proces.	Sačinjena je analiza o dosadašnjim postupanjima Komisije u izbornim godinama, ali ista ne sadrži istraživanje tržišta za provođenje javne nabavke usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića u cilju eliminisanja direktnog rizika i uticaja ovog postupka po izborni proces.	
8/2020	Komisija treba preduzeti potrebne aktivnosti po pitanju okončanja uspostave geoinformacionog sistema, za čiju nabavku su izdvojena značajna novčana sredstva	Komisija nije stavila u funkciju geoinformacioni sistem.	
6/2019	Komisija je dužna da, prilikom odobravanja korištenja neplaćenog odsustva, prvenstveno vodi računa da se funkcionisanje institucije ne dovede u pitanje, posebno u izornoj godini te da, prije donošenja rješenja o neplaćenom odsustvu, osigura neophodne dokaze u skladu sa spomenutom Odlukom.	U 2022. godini kada su provedeni Opći izbori nije bilo zahtjeva zaposlenih za odobravanje korištenja neplaćenog odsustva.	

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: realizovane preporuke, preporuke čija je realizacija u toku, nerealizovane preporuke, preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom periodu.

Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u cijelosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizovane. U skladu s tim, u ovom izvještaju nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

⁴ Sve preporuke dane u izvješćima o obavljenoj finansijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u tijeku ili nisu ocijenjene u izvješću za 2021. godinu

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (REZIME)

Izveštajem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćeno je šest preporuka, datih zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

U tabeli koja slijedi (Tabela 2) prikazani su podaci o datim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentovane po procesima u izvještaju.

Tabela 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Tačka izvještaja	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁵	
			Finansijski izvještaji	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	8.1.1.	Bruto plaće		●	●	
2.	8.1.1.	Bruto plaće		●	●	
3.	8.1.2.	Unajmljivanje imovine i opreme		●	●	
4.	9.1.	Javne nabavke		●		●
5.	10.1.	Geoinformacioni sistem		●		●
6.				●		●

5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Komisija je osnovana Izbornim zakonom BiH⁶ kojim je propisano da Komisija, kao nezavisan organ, podnosi izvještaj direktno Parlamentarnoj skupštini BiH. Komisija se sastoji od sedam članova koje imenuje Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na period od sedam godina.

Komisija je nadležna za implementaciju Izbornog zakona BiH, Zakona o finansiranju političkih stranaka⁷, Zakona o Vijeću ministara BiH⁸ (u dijelu koji se odnosi na nadležnost Komisije vezanu za ocjenu da li kandidati za predsjedavajućeg, ministre i zamjenike ministara u Vijeću ministara BiH ispunjavaju uslove za imenovanje) i Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije⁹ (Komisija vrši provjeru kandidata za direktora i zamjenika direktora Agencije).

⁵ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

⁶ Službeni glasnik BiH, broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 20/04, 25/05, 77/05, 11/06, 24/06, 33/08, 37/08, 32/10, 48/11, 18/13, 7/14, 31/16, 54/17, 41/20, 38/22, 51/22 i 67/22

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 95/12

⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 24/08

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 103/09 i 58/13

U 2020. godini je izvršeno imenovanje pet članova Komisije i to 11.3.2020. godine četiri člana¹⁰ i jedan član 20.5.2020. godine¹¹. Također, jedan član je imenovan 7.5.2021. godine. Ističemo da je članu Komisije koji je imenovan 17.05.2016. godine mandat istekao u maju 2023. godine.

Izbornim zakonom je definisano da se predsjednik Komisije bira iz reda članova Komisije po principu rotacije, i to jedanput u sedam godina u trajanju od 21 mjesec. Prema Izbornom zakonu, Komisija donosi propise kojima uređuje svoj način rada, uključujući i izbor predsjedavajućeg. Poslovníkom je definisano da se odlukom Komisije osniva Sekretarijat koji obavlja stručne, administrativno-tehničke, operativne i druge poslove potrebne za rad Komisije.

Organizaciona struktura, način rada i rukovođenja Sekretarijata definisani su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Komisije na koji je Vijeće ministara dalo saglasnost 2014. godine, a koji je mijenjan i dopunjavan u 2015. godini. Sekretarijatom rukovodi glavni sekretar sa statusom rukovodećeg državnog službenika, koji za svoj rad odgovara Komisiji. Sistematizovano je 81 radno mjesto od čega za 74 redovno zaposlenih i sedam članova Komisije. Tokom godine je popunjeno 65 pozicija (58 redovno zaposlenih i sedam članova Komisije). U tekućoj godini su provedeni „Opći izbori 2022“ za koje su u okviru programa posebne namjene primljene na određeno vrijeme još 33 osobe.

6. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Komisija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola: Komisija je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH¹², Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Sačinjen je popis i izvršeno mapiranje poslovnih procesa, utvrđen i procijenjen rizik te izrađen registar rizika. U maju 2022. godine donesen je godišnji Akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola za 2022. godinu. Donesen je Pravilnik o upravljanju i sigurnosti informacionih sistema Komisije, nabavljen je DMS sistem i e-sjednice te se unapređuje sistem efikasne obrade akata i predmeta. Uspostavljen je sistem izvještavanja rukovodstva o provedenim aktivnostima u vezi s finansijskim upravljanjem i kontrolom. Komisija je popunila obrazac Godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu i pravovremeno ga dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH. U ovom izvještaju su navedene mjere koje se planiraju preduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrola po COSO komponentama (aktivnosti na ažuriranju mape poslovnih procesa i registra rizika).

7. BUDŽET KOMISIJE ZA 2022. GODINU

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu Komisiji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 15.777.000 KM (tekući izdaci 15.557.000 KM i kapitalni izdaci 220.000 KM). U okviru ukupnog iznosa je za

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj 18/20

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 29/20

¹² Službeni glasnik BiH, br.: 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

neposrednu potrošnju odobren iznos od 3.249.000 KM, a za održavanje Općih izbora 2022. godine iznos od 12.528.000¹³. Budžetom je odobreno 71 zaposlenih i 33 zaposlenih na određeno vrijeme za potrebe provođenja Općih Izbora, a na 31.12.2022. godine u Komisiji je bilo 85 zaposlenih osoba.

Komisija je svoje aktivnosti do usvajanja budžeta za 2022. godinu finansirala na osnovu odluka o privremenom finansiranju za prva dva tromjesečja.

Tokom godine izvršena su usklađivanja budžeta koja se odnose na prijenos neutrošenih sredstava za višegodišnje kapitalne projekte (33.407 KM), odobrena sredstva iz tekuće rezerve (63.813 KM¹⁴) i doznačena sredstva tekućih transfera općina i gradova za program posebne namjene „Prijevremeni izbori 2022“ (213.000 KM).

Prema navedenom, Komisija je u 2022. godini raspolagala sredstvima u ukupnom iznosu od 16.087.220 KM, a ukupno je realizovano 14.294.945 KM.

Komisija je izvršila prestrukturisanje rashoda budžeta koje je odobrilo Ministarstvo finansija i trezora BiH. Prestrukturisanje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 137.000 KM¹⁵.

8. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Komisija je sačinila Godišnji finansijski izvještaj za 2022. godinu i dostavila ga nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. Bilješke uz finansijske izvještaje su sastavljene u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz budžeta

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u periodu od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 14.294.945 KM, što je za 1.792.275 KM manje u odnosu na rashode odobrene budžetom za 2022. godinu. Od toga, ukupni izdaci za neposrednu potrošnju iznose 3.198.074 KM, a izdaci za program posebne namjene „Opći izbori 2022. godine“ iznose 11.093.759 KM.

Vrijednosno značajni rashodi iz ukupnog budžeta odnose se na: bruto plaće (2.657.182 KM), naknade troškova zaposlenih (403.173 KM), izdatke za upotrebu vozila (57.931 KM), putne troškove (99.891 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (752.173 KM), izdatke za nabavku materijala (1.909.560 KM), unajmljivanje imovine i opreme (172.785 KM), ugovorne i druge posebne usluge (7.685.021 KM) i kapitalne izdatke (220.475 KM).

¹³ Visoki predstavnik je donio Odluku o odobravanju raspodjele sredstava na ime pokrića rashoda vezanih za Opće izbore u Bosni i Hercegovini, prema kojoj je u Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH potrebno osigurati iznos od 12.528.000 KM na ime pokrića rashoda za održavanje "Općih izbora 2022. godine" u skladu sa strukturom rashoda navedenim u budžetskim zahtjevima Komisije iz aprila i maja 2022. godine.

¹⁴ Iznos od 28.813 KM u skladu s Odlukom VM-a BiH za implementaciju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH broj: 163/22 i 35.000 KM za isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenim u skladu s Odlukom VM-a BiH broj: 185/22

¹⁵ Povećane pozicije: bruto plaća i naknada plaća (70.000 KM), naknade troškova zaposlenih (10.000 KM), putni troškovi (15.000 KM), izdaci za energiju i komunalne usluge (16.000 KM), unajmljivanje imovine i opreme (16.000 KM), izdaci za tekuće održavanje (5.000 KM), nabavka opreme (5.000 KM), a smanjeni izdaci telefonskih i poštanskih usluga (-137.000 KM).

Program posebne namjene “Opći izbori 2022. godine“ (11.093.759 KM): Vrijednosno značajni rashodi iz budžeta za „Opće izbore 2022. godine“ odnose se na: bruto plaće (256.953 KM), naknade troškova zaposlenih (64.219 KM), izdatke telefonskih i poštanskih usluga (695.866 KM), nabavku materijala i sitnog inventara (1.887.594 KM), ugovorene i druge posebne usluge (7.536.184 KM).

Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (695.866 KM) se odnose na troškove dostave kompleta glasačkih listića za glasanje putem pošte.

Nabavka materijala i sitnog inventara (1.887.594 KM) se najvećim dijelom odnosi na nabavku usluge štampanja, pakovanja i transporta glasačkih listića od štamparije do skladišta Komisije (1.424.017 KM) i ostali administrativni materijal za potrebe izbora (443.327 KM).

Također, ugovorne i druge posebne usluge (7.536.184 KM) se odnose na isplaćene bruto naknade biračkim odborima (6.024.904 KM) i bruto naknade angažmana na osnovu ugovora o djelu (799.090 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz budžeta prikazan je u Tabeli I u prilogu Izvještaja.

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su date preporuke u ranijem periodu čija realizacija je u toku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2022. godini.

8.1.1. Bruto plaće

Bruto plaće: Ukupno ostvarene bruto plaće i naknade iz plaća, porezi i doprinosi sa 31.12.2022. godine iznose 2.657.182 KM, od čega neto plaće i naknade iznose 1.559.551 KM, neto stimulacije 15.560 KM, a porezi i doprinosi 1.082.070 KM. Bruto plaće i naknade su za 438.570 KM veće u odnosu na prethodnu godinu, zbog povećanja osnovice za obračun plaća, primjene metodologije za napredovanje unutar platnog razreda te zbog održavanja Općih izbora 2022. godine. Komisija je tokom 2022. godine zaposlila 33 osobe na određeno vrijeme, za potrebe održavanja Općih izbora 2022. godina. Prosječan broj zaposlenih u 2022. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 80.

Naknada plaće za produženi rad: Predmetna naknada je isplaćena za 91 zaposlenog, u ukupnom iznosu od 67.689 KM. Zaposleni su obavljali poslove u periodu od juna do novembra 2022. godine, u kojem je evidentirano 7.932 sata produženog rada. Evidentiranje produženog rada se zasniva na internoj Odluci u uvođenju prekovremenog rada zbog povećanog obima poslova na provođenju Općih izbora 2022. godine, koji se ne mogu izvršiti na drugi način nego nedjeljom i radom izvan radnog vremena. Uočeno je da su iste osobe koje su ostvarile naknadu plaće za produženi rad istovremeno angažovane na osnovu ugovora o djelu za poslove u Glavnom centru za brojanje. Napominjemo, isplata naknada po osnovu produženog rada i naknada po osnovu ugovora o djelu isplaćivane su u različitim mjesecima, čime nije bilo kumulacije naknada zaposlenim u jednom mjesecu. Cijeneci da je izborni proces kompleksan i vremenski ograničen ali i predvidiv, nameće se potreba suštinskog rješavanja povećanog obima aktivnosti i njegovog ravnomjernog rasporeda na sve zaposlene.

Dakle, iz navedenog se može zaključiti da Komisija isplaćuje novčanu naknadu za produženi rad bez razmatranja mogućnosti korištenja slobodnih dana umjesto isplate naknade za produženi rad, u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika u institucijama BiH¹⁶.

PREPORUKA 1

Komisija je dužna pristupiti suštinskom rješavanju povećanog obima aktivnosti u izbornom procesu ravnomjernim rasporedom na sve zaposlene.

PREPORUKA 2

Komisija ima obavezu u izbornom procesu koristiti mogućnost preraspodjele radnog vremena za ostvareni produženi radu.

8.1.2. Unajmljivanje imovine i opreme

Za unajmljivanje imovine i opreme je realizovan iznos od 172.785 KM. Značajniji iznosi se odnose na unajmljivanje prostora za Glavni centar za brojanje (55.412 KM), unajmljivanje skladišnog prostora (80.769 KM) i unajmljivanje opreme (32.883 KM).

Unajmljivanje skladišnog prostora: Komisija duži niz godina koristi unajmljeni poslovni prostor skladišnog tipa na osnovu Ugovora prvobitno zaključenog 2016. godine sa najmodavcem „INEX“ d.o.o. Istočno Sarajevo. Ugovor je produžavan svake naredne godine. Posljednje produženje se odnosi na period 1.5.2022. do 1.5.2024. godine. Ugovoreno je korištenje prostora površine 940 m² po cijeni od 6.742 KM na mjesečnom nivou, bez uključenih režijskih troškova.

Komisija je uputila Vijeću ministara BiH Informaciju o potrebi rješavanja skladišnog prostora za potrebe Komisije ukazujući na potrebu trajnog rješavanja ovog pitanja, jer ovaj prostor nije dovoljan niti ispunjava uslove za namjenu za koju se koristi.

Vijeće ministara BiH je na 54. sjednici, održanoj 28.7.2022. godine, donijelo Zaključak kojim je usvojena Informacija Komisije i zadužilo je Službu za zajedničke poslove BiH da osigura adekvatan skladišni prostor za skladište izbornog materijala, što bi imalo pozitivan finansijski efekt na predmetnim izdacima. Međutim, Služba za zajedničke poslove BiH još uvijek nije postupila po navedenom Zaključku Vijeća ministara BiH.

Skladišni prostor za izborni materijal, sa posebnim naglaskom na neiskorišteni papir sa vodenim žigom za štampanje glasačkih listića, zahtijeva adekvatan prostor koji će biti funkcionalan i ispunjavati uslove za očuvanje kvaliteta uskladištenog materijala.

PREPORUKA 3

Potrebno je da Komisija proaktivno nastupi prema Službi za zajedničke poslove u cilju konačnog osiguranja adekvatnog skladišnog prostora za izborni materijal.

¹⁶ Službeni glasnik BiH, broj 4/09

8.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u periodu od 1.1. do 31.12.2022. godine, iskazani su u iznosu od 655.966 KM, što je za 404.034 KM manje u odnosu na prihode i primitke planirane za 2022. godinu. Prihodi se odnose na: neporezne prihode (442.966 KM) i prihode od primljenih tekućih transfera (213.000 KM).

Neporezni prihodi se odnose na naplaćene novčane kazne koje izriče Komisija (378.524 KM) i ostale prihode (64.442 KM), a prihodi od primljenih tekućih transfera se odnose na prihod od transfera općina (70.000 KM) i transfera gradova (143.000 KM).

Dakle, u skladu sa zakonskim odredbama Komisija ostvaruje prihode od uplata taksi za učešće na izborima, prihode od izrečenih novčanih kazni, prihode naknada od pruženih SMS usluga i prihode od tekućih transfera općina i gradova.

U izbornoj 2022. godini, vrijednosno značajni prihodi odnose se na prihode od uplaćenih taksi za prijavu i ovjeru političkih stranaka i nezavisnih kandidata za učešće na izborima (985.420 KM, koji se uplaćuju na dodatni račun JRT kod CB BiH i prihode od izrečenih novčanih kazni (378.524 KM) za koje dajemo osvrt u nastavku teksta.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tabeli III u prilogu Izvještaja.

8.2.1. Prihodi od taksi

Prihodi od taksi za učešće na „Općim izborima 2022. godine“ i za neke općine i gradove prijevremeni izbori za pozicije gradonačelnika i načelnika 2023. godine:

Uplate taksi za prijavu za ovjeru na izborima regulisano je članom 4.16. Izbornog zakona BiH u iznosu koji utvrdi Komisija Pravilnikom o prijavi i uslovima za ovjeru političkih subjekata za učešće na Općim izborima 2022. godine¹⁷. Uplaćeni iznos takse se vraća političkoj stranci ili nezavisnom kandidatu koji ostvare najmanje jedan mandat na izborima, ili ako je prvobitni zahtjev odbijen. Nadalje, odredbama ovog Pravilnika je definisano da Komisija evidentira, prati i kontroliše prihode od taksi za učešće na izborima po odredbama Izbornog zakona. Ovi prihodi se uplaćuju na Jedinostveni račun Trezora, a Ministarstvo finansija i trezora BiH ostvareni iznos knjiži u Glavnu knjigu Komisije kao odgođeni prihod konto 361114-Obaveze po nalogu Komisije na dan uplate. Dio ovih sredstava, u skladu sa Izbornim zakonom, po nalogu Komisije, se vraća političkim subjektima koji su osvojili mandat, dok se preostali dio ovih sredstava sa podračuna prenosi na Glavni račun trezora i oprihoduje.

Na ime taksi za učešće na „Općim izborima 2022. godine“ u periodu maj-juni 2022. godine uplaćeno je ukupno 2.444.020 KM. Krajem novembra 2022. godine ukupno je vraćeno političkim subjektima 1.459.000 KM, a na kontu odgođenih prihoda po ovom osnovu preostalo stanje sredstava iznosi 978.020 KM. U decembru 2022. godine donesena je Odluka o raspisivanju prijevremenih izbora za pozicije načelnika i gradonačelnika za neke općine i gradove na osnovu koje je uplaćeno 7.400 KM, što je evidentirano na konto odgođenih prihoda. Uzimajući u obzir i ovaj iznos, stanje na kontu odgođenih prihoda na 31.12.2022. godine iznosi 985.420 KM.

¹⁷ Broj: 05-1-02-2-614-1/22 od 04.05.2022.

8.2.2. Prihodi od izrečenih novčanih kazni

U skladu sa Izbornim zakonom BiH i Zakonom o finansiranju političkih stranaka¹⁸, Komisija je u 2022. godini evidentirala prihode na osnovu izrečenih novčanih kazni u ukupnom iznosu od 378.524 KM. Kazne koje izriče Komisija evidentiraju se u Glavnu knjigu Komisije. Komisija je u cilju praćenja naplate prihoda uspostavila sistem i to na način da je sačinjena interna aplikacija „Kazne Komisije“ u koju se evidentiraju izrečene kazne. Prema prezentovanim evidencijama ukupno nenaplaćene novčane kazne, iz tekuće i ranijih godina, sa 31.12.2022. godine iznose 734.914 KM. Od toga kazne po Zakonu o finansiranju političkih stranaka iznose 440.278 KM, a iznos nenaplaćenih kazni po Izbornom zakonu je 294.638 KM. Naplative kazne odnosno kazne čija je naplata u toku iznose 504.630 KM, dok iznos od 230.286 KM su nenaplative kazne za koje su obustavljeni postupci pred Sudom.

U prethodnoj godini je data preporuka Komisiji da u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH iznađe i implementira najbolje rješenje za evidentiranje izrečenih novčanih kazni u cilju pouzdanije naplate prihoda po ovom osnovu.

Imajući u vidu činjenicu da izrečene kazne Komisije po proteku roka za žalbu postaju pravosnažne, stvoreni su uslovi da se ista evidentira u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru Informacionog sistema finansijskog upravljanja (ISFU), a u cilju pouzdanijeg praćenja naplate potraživanja po ovom osnovu.

Na osnovu dobijenih informacija, Komisija se u augustu 2022. godine obratila pismenim aktom Ministarstvu finansija i trezora BiH, u kojem je iskazala potrebu za evidentiranjem kazni u pomoćnu knjigu potraživanja u okviru ISFU sistema te zatražila uputstvo za postupanje. Međutim, Ministarstvo finansija i trezora BiH nije dostavilo odgovor u vezi s ovim pitanjem.

Po pitanju utvrđenih slabosti kod kontrole naplate prihoda od izrečenih novčanih kazni u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 1 u Tabeli 1). U skladu s navedenim, ocijenili smo da se Komisija u 2022. godini obratila nadležnom Ministarstvu finansija i trezora BiH u cilju tehničke podrške na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

8.3. Bilans stanja

U bilansu stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 6.595.438 KM. Ukupne obaveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 8.342.115 KM.

Značajne stavke bilansa stanja odnose se na neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (6.595.174 KM), finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (985.420 KM), obaveze prema zaposlenima (302.110 KM), kratkoročne tekuće obaveze (271.967 KM) i kratkoročna razgraničenja (187.444 KM).

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 95/12 i 41/16

Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (985.420 KM) se odnose na evidentirani iznos na kontu 361114-odgođeni prihodi na osnovu naplaćenih taksi za ovjeru prijave za učešće na Općim izborima¹⁹.

Kratkoročna razgraničenja se odnose na evidentirane iznose na osnovu zaključenih ugovora za nabavku stalnih sredstava čija je isporuka realizovana u januaru 2023. godine u ukupnom iznosu od 187.444 KM.

Bilans stanja prikazan je u Tabeli II u prilogu Izvještaja.

8.3.1. Popis sredstava i obaveza

Popis materijala u skladištu: Komisija za popis materijala u skladištu je izvršila popis materijala u skladištu na osnovu skladišne evidencije i popratnih skladišnih dokumenata (otpremnicama, izlaza, izdatnica, povratnica, specifikacija dobavljača). Utvrđeno stvarno stanje materijala u skladištu je iskazano u vanbilansnoj evidenciji koja se vodi u aplikaciji skladišne evidencije i na 31.12.2022. godine iznosi 456.197 KM. Nakon poređenja sa stanjem materijala u skladištu iskazanog u Glavnoj knjizi, komisija za popis je konstatovala da ne postoji razlika između stvarnog stanja, ali postoji potreba za uništavanjem neupotrebljivog papira čime bi se oslobodio skladišni prostor za druge potrebe. Radi se o zalihama papira uskladištenog od 2004. do 2008. godine približne mase od 60 t.

Prema ranijoj preporuci revizije, tokom 2022. godine preduzete su aktivnosti koje su rezultovale smanjenjem količina papira sa vodenim žigom za štampanje glasačkih listića, koje su kumulirane kroz godine u skladištu, a za koje je procijenjeno da se radi o bezvrijednoj registraturnoj građi. Ovlaštena firma je preuzela i odvezla odvojenu količinu starog obojenog papira, plastične vreće i karton ukupne težine 72 tone za što je naplaćen novčani iznos od 43.331 KM. Međutim, kao što je predloženo od strane komisije za popis, postoji prostor za nastavak započetih aktivnosti u pravcu uklanjanja neupotrebljivog papira i drugog izbornog materijala.

Adekvatnim upravljanjem uskladištenog izbornog materijala može se osloboditi dio skladišnog prostora, te prodajom istog ostvariti određeni prihod u skladu sa važećim propisima.

Po pitanju utvrđene potrebe smanjenja kumuliranih zaliha izbornog materijala u prethodnoj godini smo dali preporuku (preporuka br. 2 u Tabeli 1). U skladu sa navedenim, ocijenili smo da je Komisija u 2022. godini preduzela određene aktivnosti na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

¹⁹ U skladu sa odredbama Izbornog zakona Komisija Ministarstvo finansija i trezora BiH knjigovodstveno evidentira u GK trezora na podračun broj 37111614- konto odgođeni prihod - 361114-„obaveze po nalogu Komisije“ na dan uplate. Političkim subjektima koji su osvojili mandat se vraćaju sredstva, dok se preostali dio sa podračuna prebacuje na glavni račun trezora i oprihoduje.

9. JAVNE NABAVKE

Komisija je donijela Plan javnih nabavki za 2022. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavkama²⁰.

Prema prezentovanim podacima²¹, Komisija je u 2022. godini provela 41 postupak javnih nabavki. Od navedenog broja, Komisija je provela osam otvorenih postupaka u vrijednosti od 2.691.612 KM²², pet konkurentskih postupaka u vrijednosti od 116.507 KM, jedan pregovarački bez objave obavijesti u vrijednosti od 851.375 KM i jedan javni poziv u vrijednosti od 46.933 KM. Ostatak se odnosi na nabavke putem direktnog sporazuma u vrijednosti od 78.651 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 3.785.078 KM (3.601.450 KM iz tekućih izdataka i 183.628 KM iz kapitalnih izdataka).

Revizijom pojedinačnih procedura javnih nabavki utvrđene su nepravilnosti i nedostaci kako slijedi:

9.1. Nabavka usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića

Za postupak javne nabavke usluge štampanja i pakovanja glasačkih listića za Opće izbore 2022. godine planiran je iznos 1.111.100 KM. Procijenjena vrijednost javne nabavke na osnovu iskustvenih podataka iz prethodnih godina.

Proveden je otvoreni postupak sa međunarodnom objavom. Tenderskom dokumentacijom je definisan kriterij za dodjelu ugovora ekonomski najpovoljnija ponuda sa potkriterijima cijena (90%) i rok isporuke sa razrađenim potkriterijima (10%). Tendersku dokumentaciju je preuzelo 20 ponuđača. U ostavljenom roku su dostavljene dvije ponude. Na osnovu rezultata pregleda dostavljenih ponuda Komisija za javne nabavke je konstatovala da su dva ponuđača dostavila ponude sa kompletnom traženom dokumentacijom o ispunjavanju kvalifikacionih uslova. Vrijednost prvorangirane ponude veća, za 285.540 KM (ili 26%) od planirane vrijednosti za predmetnu javnu nabavku. Prema obrazloženju Komisije za javne nabavke, Komisija kao ugovorni organ je osigurala dovoljna finansijska sredstva u okviru Programa posebne namjene „Opći izbori 2022. godine“, te je cijenila da nije potrebno vršiti otkazivanje predmetnog postupka javne nabavke niti u momentu evaluacije ponuda niti prilikom donošenja odluke o dodjeli okvirnog sporazuma. S jedne strane to bi uticalo na pojavu rizika za organizovanje izbornog procesa, a s druge strane Komisija u momentu planiranja i pokretanja ovog postupka javne nabavke nije mogla predvidjeti rastući trend cijena na tržištu.

S obzirom na to da je izborni proces redovna zakonom utvrđena aktivnost iz djelokruga rada Komisije, neizostavno je kontinuirano provođenje aktivnosti istraživanja tržišta. Tim postupcima ugovorni organ je u poziciji da realno procijeni, zatim planira i pravovremeno osigura dovoljna finansijska sredstva koja će koristiti efikasno, što je jedno od osnovnih principa javnih nabavki, da umanjí rizik od efikasnog provođenja ovog postupka javnih nabavki. Iako se u konkretnoj situaciji ne može reći da Komisiji nisu bila raspoloživa dovoljna finansijska sredstva,

²⁰ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

²¹ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

²² Svi podaci u tački 10. Javne nabavke su navedeni bez PDV-a

procijenjena vrijednost javne nabavke je bila znatno niža od ponude izabranog ponuđača. Ističemo da je procijenjena vrijednost javne nabavke bitan čimbenik koji utiče na odluku potencijalnih ponuđača da dostave svoje ponude. Navedeno postupanje Komisije, gdje je prihvaćena ponuda koja je znatno viša od procijenjene vrijednosti, dovelo je u neravnotežan položaj potencijalne ponuđače, koji cijeneći postavljene uslove, nisu ni dostavili svoje ponude, smatrajući da iste ne mogu ispuniti sa vrijednosnog stajališta.

PREPORUKA 4

Komisija je dužna kod planiranja nabavke usluga štampanja i pakovanja glasačkih listića osigurati i dokumentovati istraživanje tržišta kao preduslov za realniju procjenu vrijednosti javne nabavke.

10. OSTALO

10.1. Geoinformacioni sistem (GIS)

Na osnovu zaključenog ugovora o nabavci softvera geoinformacioni sistem (GIS), Komisija je u 2018. godini preuzela GIS softver sa licencama nabavne vrijednosti 323.505 KM. Revizija je ukazivala na obavezu Komisije u pravcu stavljanja u funkciju navedenog softvera, ali isto nije još okončano. Prema prezentovanoj dokumentaciji i informacijama Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove i Vlada Brčko distrikta BiH su dostavile tražene podatke katastra nekretnina i katastra zemljišta bez naknade, dok podaci iz Republike Srpske, koji su neophodni za stavljanje u funkciju ovog sistema nisu dostavljeni. Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske prostorne podatke za poligone općina i ortofoto Republike Srpske nije u mogućnosti ustupiti bez naknade. Obračun ove naknade je definisan Odlukom o visini naknada za korištenje podataka premjera i pružanja usluga Republičkoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske²³.

Na osnovu dobijenih informacija Komisija razmatra mogućnost iznalaženja finansijskih sredstava za okončanje ove aktivnosti. Geoinformacioni sistem treba da osigura preuzimanje elektronskih podataka o biračkim mjestima na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Funkcionalnost ovog sistema je od ključne važnosti prilikom provođenja izbornih aktivnosti.

Iz navedenog se može zaključiti da geoinformacioni sistem i dalje nije u funkciji. Sa stajališta vremenske distance to ima za posljedicu neefikasnost u realizovanju projekta koji ima za cilj kvalitativno poboljšanje provođenja izbornih aktivnosti. Pored toga, uložena su značajna finansijska sredstva za nabavku ovog softvera, što ukazuje na posljedicu neekonomičnog raspolaganja javnim sredstvima.

²³ Službeni glasnik Republike Srpske, broj 18/12 i 27/12

PREPORUKA 5

Komisija treba da stavi geoinformacioni sistem u funkciju u skladu sa njegovom temeljnom namjenom za efikasnije provođenje izbornih aktivnosti.

PREPORUKA 6

Komisija je dužna da ekonomično raspolaže javnim sredstvima u okviru važećim propisima utvrđene nadležnosti.

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Komisija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvještaja o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu. U komentarima su prihvaćeni nalazi i preporuke revizije i prezentovane informacije o preduzetim aktivnostima na njihovom rješavanju u 2023. godini.

Reviziju u Komisiji za 2022. godinu obavili su: Nada Laco - viši revizor za finansijsku reviziju (vođa tima), Seida Kapo - samostalni revizor za finansijsku reviziju (član tima), Enis Musić – mlađi revizor za finansijsku reviziju (član tima), Neriman Velić - samostalni IT revizor (član tima) i Sadmir Teskeredžić - samostalni revizor za pravnu podršku reviziji (član tima).

Kontrolu kvaliteta Izvještaja proveo je Odjel za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije. Odjelom je rukovodio Nedžad Hajtić, koji je u međuvremenu preuzeo funkciju zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju institucija BiH.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

Nada Laco, v.r.

**Rukovodilac Odjela za
finansijsku reviziju**

Nermin Hamzagić, v.r.

Broj: 03-16-1-970/23

Prilozi

Tabela I - Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu
Tabela II - Bilans stanja na 31.12.2022. godine
Tabela III - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu
Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda budžeta za 2022. godinu

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Tabela I

Opis	Odobreni budžet	Usklađivanja budžeta	Ukupni budžet	Izvršenje budžeta	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	15.557.000	58.813	15,615,813	14.071.358	90
Bruto plaće i naknade	2.702.000	98.813	2.800.813	2.657.182	95
Naknade troškova zaposlenih	373.000	45.000	418.000	403.173	96
Putni troškovi	90.000	15.000	105.000	99.891	95
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	1.358.000	-137.000	1.221.000	752.173	62
Izdaci za energiju i komunalne usluge	88.000	16.000	104.000	98.266	94
Nabavka materijala	2.035.000	0	2.035.000	1.909.560	94
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	293.000	0	293.000	253.810	87
Unajmljivanje imovine i opreme	174.000	16.000	190.000	172.785	91
Izdaci za tekuće održavanje	40.000	5.000	45.000	35.270	78
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	4.228	70
Ugovorene i druge posebne usluge	8.398.000	0	8.398.000	7.685.021	92
2. Kapitalni izdaci	220.000	5.000	225.000	220.475	98
Nabavka zemljišta	0	0	0	0	
Nabavka građevina	0	0	0	0	
Nabavka opreme	205.000	5.000	210.000	208.294	99
Nabavka ostalih stalnih sredstava	15.000	0	15.000	12.181	81
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
4. Budžet-neposredna potrošnja(1+2+3)	15.777.000	63.813	15.840.813	14.291.833	90
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	33.407	33.407	0	0
Jedinstven izborni informacijski sistem	0	33.407	33.407	0	0
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	213.000	213.000	3.112	1
Prijevremeni izbori 2023	0	213.000	213.000	3.112	1
8. Ukupno (4+5+6+7)	15.777.000	310.220	16.087.220	14.294.945	89

Rukovodstvo je Pregled rashoda budžeta po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2023. godine.

 Zamjenjuje predsjednika
 dr. Ahmet Šantić, član

Bilans stanja na 31.12.2022. godine

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Tabela II

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	264	308	86
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	264	308	86
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	6.595.174	6.465.150	102
Stalna sredstva	11.148.799	10.727.408	104
Ispravka vrijednosti	4.553.625	4.262.258	107
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	6.595.174	6.465.150	102
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	6.595.438	6.465.458	102
3. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	1.746.941	274.045	637
Kratkoročne tekuće obaveze	271.967	56.510	481
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obaveze prema zaposlenima	302.110	217.535	139
Interni finansijski odnosi	985.420	0	
Kratkoročna razgraničenja	187.444	0	
4. Dugoročne obaveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obaveze	0	0	
5. Izvori sredstava	6.595.174	6.465.150	102
Izvori sredstava	6.595.174	6.465.150	102
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	8.342.115	6.739.195	124

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilans stanja budžetskih korisnika **neće biti uravnotežen** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sistema Glavne knjige, dok će bilans stanja koji radi Ministarstvo finansija i trezora na nivou Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilans stanja odobrilo 28.02.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika
dr. Ahmet Šantić, član

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

Tabela III

Opis	Planirani iznos u budžetu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	1.053.000	0	1.053.000	442.966	42
Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	833.000	0	833.000	64.442	8
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga		0	0	0	
Novčane kazne (neporezne prirode)	220.000	0	220.000	378.524	172
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	213.000	
Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	0	0	0	213.000	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	7.000	0	7.000	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	7.000	0	7.000	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	1.060.000	0	1.060.000	655.966	62

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika
dr. Ahmet Šantić, član

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja saglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvještavanja, te da je odobrilo finansijske izvještaje.

Rukovodstvo Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: CIK BiH) dužno je osigurati da finansijski izvještaji za 2022. godinu budu izrađeni u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obavezno postupati u skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, 42/22) i pratećim uputstvima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijski izvještaji daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja CIK-a BiH.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvještaja odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sistem internih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijski izvještaji sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja budžeta, kao i podatke o sistemu internih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za preduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 31.03.2023. godine

Zamjenjuje predsjednika

dr. Ahmet Šantić, član